

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., $\frac{1}{2}$ évre 6 kor., $\frac{1}{4}$ évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohányüzemnél.

Iskolai zászlóaljok.

Nem lesznek-e majd sürűbbek a fegyverrel okozott szerencsétlenségek, ha már a gyermekek kezébe is fegyvert adunk.

Óh! mennyi történetet mondhatnék el, melyek mindegyikéből nem az világlik ki, hogy nem gyerek kezébe való a puská, hanem az, hogy nem való az *olyannak* (legyen az akár gyerek, akár felnőtt), *aki nem ért hozzá*, vagyis aki oktatva nem volt a kezelésre és vigyázatra.

Törvényszéki bírótól tudom, hogy a véletlenségből vagy gondatlanságból okozott fegyverszerencsétlenségek eseteiben elenyészően csekély azoknak száma, kik tudtak ugyan a fegyverrel bánni és mégis bajt okoztak, azokhoz képest, kik a fegyverkezelést épen nem ismerték. 100 eset közül 90 olyan, hogy az a fegyver használatának teljes ismeretlenségéből ered.

Katonatiszt urak pedig, azt hiszem, igazolhatják, hogy a katonaságnál, hol a legénységéből naponként százával, sőt ezrével foglalkoznak a töltött fegyverrel, vagy a tölténykészítéssel: mégis ily rengeteg eshetőségek közt, elmondhatni, hogy baj nem történt.

Mindez kétség kívül igazolja, hogy a fegyverrel való bánásra és vigyázatra tanítottaknak szaporodásával fogyni fognak a gondatlanságból eredő szerencsétlenségek esetei.

Sőt igen valószínű, hogy még az indulatos-ságból eredő bűntények száma is csökken, mert

aki a fegyverhez ért, kétszer is meggondolja, mikor és miért nyuljon hozzá. Svájc példájából legalább ilyesmit látunk!

Az iskolai céllövészet nem vezet-e a madarak irtására?

E kérdésre kérdéssel válaszolok. Nem különös jelenség-e az, hogy Svájcban, hol a céllövészet régen folyik, a madarak iránt is jobb érzelme van a népnek, mint nálunk, hol a céllövészt eddig nem tanítottuk? Gondolkozunk csak ezen a paradoxonnak látszó tényen: mindjárt oszladozni kezd ez az aggodalmunk is. Nemrég vettük a hírt a madárvédelem megható példájáról — épen Svájcból.

Nagy havazás és hirtelen beállt téli hideg lepte meg az idén Svájcban a fecskek vándorseregét. Hidegtől és éhségtől százával kezdtek elveszni a kis vándorok. De a madárszerető, jószívű svájci nép lelkében támadt egy mentő gondolat: ezrével fogdossák össze s étellel meglátva gyorsvonatra teszik a szegénykiket. A hőlepte tájakon átrohanó gyorsvonat elvitte őket a dél enyhe tájaira, hol szárnyra bocsátották a csi-csergő sereget.

Megkap a gondolat bennünket, hogy ez a kedves gyöngédség épen az ifjúsági céllövészet hazájában él az emberek szívében!

Nem lehet-e hát nekünk is így nevelni ifjúságunkat? Hát azért, hogy mi is céllövészetet alkarunk tanítani, ugyanakkor ezzel párhuzamosan nem tudnók mi is úgy nevelni gyermekeinket,

hogy a madarak lelketlen irtására ne vetemedjék? Igenis mindent el fogunk tenni a madárvédelem érdekében is. Gyermeki szívre ható olvasmányokkal, oktatásokkal és tettekkel madárszeretetre indítjuk tanulóink lelkét.

Amit Svájc meg tud tenni, mi is megtudjuk. Chernel István írja, hogy Svájcban és Németországban mindenütt szélteben látta a madárkák részére mesterségesen készített lakóházakat. Minden majorban, helyenként minden lakóház táján ott csingnek a fészkelő házikók.

Hermann Ottó végtelen kedves és népszerű könyvéből merítjük s öntjük fiaink lelkébe a madárszeretetet, de nem csak szóval, hanem meg fogjuk velük ismertetni és kedveltetni a madárvédelem eszközeit is: a fészkelőházakat, téli etetőket stb. Sőt ezeket készíttetjük is velük már az idén, minthogy városunk áldozatkész-ségéből a slójd-műhelyünk e tanévben már megnyílt.

Ha eljő az idő, hogy nézünk fiatalságának a lövőház lesz a legkellemesebb szórakozó helye, ha fiatalságunk nem a veszekedésben, káromkodásban és korcsmai duhajkodásban virtuuskodik, hanem a céllövés versenyében jeleskedik: akkor, azt hiszem, a szőlők is el fogják ismerni törekvéseink nemes voltát. Nem onja senki, hogy a magyar fiatalság e szegénytelen jelszava helyett: „Ki a legény a csárdában” — százszereszer jobb nem volna, ha az a válnék jelszavává és tettévé: „Ki a legény a lövőházban!”

A r á k.

— Amanda naplójából. —

— A „Fejérmegyei Napló” tárcája. —

Egy egész hetet töltötünk Lajos bácsiéknál. Ha Edith volnék, bizonyosan szemrehányásokat tennék magamnak restségemért, mert az egész idő alatt egy betűt sem írtam naplómba, azaz jobban mondva magammal sem vittem naplómát.

De én nem szoktam magamnak szemrehányásokat tenni semmiért. Nem is látom át, minek; mindenkinek, a mit teszek, vagy nem teszek, megvan a maga oka.

Jól tudom, hogy Sasváron sem időm, sem helyem nem lesz naplóm megírására, azért jobbnak tartottam otthon hagyni. Most egész heti élményeimmet egybefoglalhatom s időt és papírost egyaránt megtakarítok vele.

Különben ha akarnám sem tudnám minden napról külön megírni mi történt, mert egy hét alatt sokat elfelejt az ember, azután meg érdemes sem volna minden apróságot följegyezni, nevezetesebb dolog pedig igen kevés történt. Ha az a rákhistoria nem lett volna, — no de hagyjuk azt későbbre!

Teréz néninek az a rossz szokása van, hogy mindig szemmel tartja, mit csinál az ember.

Arra, hogy mi gyermekek magunk tegyünk s étát, mint Edith és én, — no meg néha nagykegyesen Matyi is, — szünnapok alatt Bükkönyösön, arra a vakmerő vállalatra Sasváron még csak gondolni sem lehetett. Ha csak a kertbe mentünk is, mögöttünk cammogott a néni néha magában, néha Lajos bácsival együtt s otthon maradhattunk egy negyedóráig sem külön szobában Ákossal és Elemérel, mindjárt vagy betoppant hozzánk a néni, vagy magához szólított.

Igy nem sokat mulathattunk unokatestvéreinkkel, pedig nagyon jókedvű fiúk s hamar készek valamely csinyt elkövetni.

Meg kellett elégednünk azzal, a mit csinyjeikből elbeszéltek, mert ő rájuk, ha maguk voltak, nem ügyelt a néni olyan Argus-szemekkel és így elég csinyt követtek el.

Különösen egy bárónőről tudtak sok furcsa dolgot beszélni, kit a városban általánosán a bolond bárónának neveznek.

Hosszu s étákat szokott tenni a város különféle részeiben, semmit sem törődve az időjárással. Csak hogy ruházata mindig pontosan az

időhöz van alkalmazva. Zimankós téli időben hosszú bundát, főkabór-kucsmát és prêmes cipőt visel, olvadáskor közönséges, de régi divatu téli fölkötőt és kalapot s lábán kordován-cizmát, meleg, verőfényes nyári időben pókhálószzerű világos öltözékben, csipkekalappal és napernyővel jelenik meg, esős időben pedig sötétebb színű, nehezebb szövetszövetből készült ruha fűdi testét, lábán csizma van, könnyebb bőrből mind az, melyet télen visel olvadáskor s kezében nagyterjedelmű esőernyő.

Tavasszal és ősszel természetesen megint másféle változatokat tüntet föl öltözete, egyre nézve azonban mindig egyenlő maradt megjelenésében.

— Ugyanis létem-nyomom három jól táplált mopszli követi őt, melyekre folyton hátra tekintget s nevéknél szólítgatja, ha majd az egyik, majd a másik, vagy épen mind a három nagyon elmarad mögötte.

Nem ritkán a kutyákon kívül még más követői is vannak, tudniük egy sereg utca-gyerek, kik néha egész lakásig kísérik, folyton kiabálva: a bolond báróné, a bolond báróné!

Elemér és Ákos, mikor még kisebbek voltak, szintén többször csatlakoztak iskolából jöttökör a

Sövegjártó János

vászon kereskedése

menyasszonyi kelengyék

olcsó, szabott árak mellett.

Székesfehérvár, Barátok épülete.

Mai lapunk 4 oldal.

00000307

Sok család nem jutna bajba, bánalba, a nemzet végtelen sokat nyerne egy ilyen módon szorakozó, versenyző fiatalisággal.

A lópor korszaka által a tegez és nyíl volt a magyar félelmes fegyvere. Dárdával és kopjával is harcolt. De Rákóczi korában már lovon is, gyalog is karddal folyt a harc. A francia háború alatt pedig a fokost is használta; amire az ellenség azt mondta: nem tudom mi az a görbe, de nagyon rossz!

Szóval minden korszak fegyverével jól tudott a magyar bánni. Igen, de a régi magyarok a gyermekeket is oktatták rá. A Zrínyiek korában pl. a jó nevelésnek elengedhetetlen kiegészítő része volt a honvédelem eszközeinek kitűnő kezelése.

A honvédelem eszközeiben pedig műhatatlanul követni kell a korszerűséget. Ma a löfegyver a korszerű.

Tanuljon hát lőni a magyar, ifjuságától kezdve, hogy a János-vitéz karának énekét mindig méltán, mindig büszkén zenghesse:

... Egész világ lássa:
Hogy a magyar dicsőségnek
Nincsen elmúlása!

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hírek.** Özv. Gróf Zichy Jánosné fiának, Zichy Gyula gróf pécsi püspöknek látogatására Pécsre érkezett.

— Saára Gyula dr. polgármester 10 napi tartózkodásra Cirkvenicára utazott. A polgármester üdülésének ideje június 9-ig tart.

— **Országos függetlenségi pártgyűlés.** A budapesti függetlenségi és 48-as párt összes szervezeteinek központi Választmányja, az önálló nemzeti banknak 1911-re leendő felállítására érdekében folyó hó 6-án Budapesten országos nagygyűlést tartását határozta el. Ezen gyűlésre meghívta az összes függetlenségi pártköröket, hogy megcáfoltassék az önálló magyar bank ellenségeinek azon rosszakaratú hírsztelése, hogy az önálló magyar bankot

nem a függetlenségi párt egyeteme, hanem annak csak egy töredéke kívánja. Ezen meghívást tárgyalta a székesfehérvári függetlenségi kör f. hó 2-án tartott választmányi ülésén, a melyen egyhangúlag kimondotta, hogy az országos nagygyűlésen a székesfehérvári függetlenségi kör küldöttségileg megjelenik és egyúttal felkérte dr. Angeli Ödön, Berregi József, dr. Csöppenszky Mihály dr. Czapary László, Ditmár József, Dörömbözi József, Erdőssy Bódog, Keresztes Zsigmond, dr. Kisteleki Károly, Knittelhoffer János, Kovács Ferenc, Kristóff Károly, Körösi Gyula, dr. Krausz Zsigmond, Laufnauer Ferenc, Lits Ferenc, Lukács Lajos, Nagy Ignác, ifj. Németh István, Németh János, Paulusz István, Pénzes Imre, Richter József, dr. Say Viktor, Schmid Rajmund, Szakolczay Lajos, Szalczgruber József, Szép Károly körtagokat, hogy Tóth Artur és dr. Holly Géza vezetése mellett a székesfehérvári függetlenségi kört az országos nagygyűlésen küldöttségileg képviseljék. Elhatározta továbbá, hogy a függetlenségi párt tagjait felhívja, hogy a küldöttséghez minél többen csatlakozzanak. A küldöttség Vasárnap f. hó 6-án reggel a 7 óra 50 perckor induló személyvonattal megy Budapestre.

A kibocsáttat felhívás a következő:

Felhívás.

Az önálló magyar nemzeti bank felállítására érdekében Budapesten f. hó 6-án Vasárnap délelőtt 11 órakor tartandó országos függetlenségi pártgyűlésen a székesfehérvári függetlenségi párt is küldöttségileg részt vesz. Felhívjuk a párt tagjait, hogy a küldöttséghez minél többen csatlakozzanak, hogy az országos nagygyűlésen a székesfehérvári függetlenségi párt minél nagyobb számban vegyen részt és a párt elveit való ragaszkodásának tömeges megjelenésével is kifejezést adjon. Találkozás f. hó 6-án vasárnap reggel 7 óra 30 perckor a déli vasuti pályaudváron.

A székesfehérvári függetlenségi kör
Elnöksége.

gúnyolódókhoz s mindenféle csinyre ösztönözték őket.

Egyszer néhány kamaszt arra bujtogattak föl, hogy a mopszlikat egy arra haladó szekérre tegyék.

A kutyák az összecsupdult gyerekek hahótája és ujjongása közt nyúlzítve, szükölve ide-oda dülöngtek, a báróné pedig jobbra-balra fordulva hívogatta őket, míg végre egymásután a földre potyoyantak s vonítva urnójukhoz saátikáltak.

Ki is kaptak az iskolában, mert a báróné kivallatta a flukat, hogy kik vettek részt a csinyben s az iskolában bepanaszolta őket.

Azóta folyton boszút forraltak ellene s a véletlen úgy intézte, hogy a boszura épen akkor akadt alkalmuk, mikor Edithel nálunk látogatóban voltam.

Egy esős délután sétálni nem mehetvén, kinézgettünk az ablakon, egyszerre csak észrevettük, hogy egy arra menő cselédány kosarából valami barnás tömeg a földre eset.

— Nini, — rák! kiálta föl Ákos.

— Az ám, valóban az, mondám, a mint jobban tekintettem.

— Hozd csak föl, — fordult hozzá Elemér.

— Magad is lemehetsz érte, ellenkezett Ákos.

— Hát hozzá mernél nyulni? csodálkozték Edith.

— Dehogy mer, vetém oda, arra számítva, hogy vele Ákos hiságát fölkeltem s őt bátorságának kimutatására ösztönözöm.

A csel sikerült is.

— Micsoda? nem merem? bigyeszté föl ajkait megvetőleg, százat is fölhoznék.

Azzal sietelt le az utcára s egy percre rá ott fektűt a rák az ablakdeszkán.

Elkezdtük ide-oda forgatni, nagyokat sikoltva, ha egyik-másik ollóját felénk fordította: egyszerre azonban a néni léptét halottuk a melékszóban, azért Elemér hamar fogta a rákot s még mielőtt a néni belépett, ruhás-székényének egyik fiókjába rejtette.

Másnap katonazene volt a sétatéren, melyre Lajos bácsiék lakásának ablakai szolgáltak.

A bácsi a kaszinóban volt, honnan vacsora előtt nem igen szokott hazatérni, a néni pedig a konyhában barackot főzött be, így kivételképen egy kis ideig fölgyelet nélkül voltunk s ezt az időt derekasan föl is használtuk.

A zenét hallgató közönségnek egy része a sétatéren járkált föl-alá, mások pedig, főleg az előkelőbbek, a házak előtti járdán sétálgattak. Ez utóbbiakat, kik ablakraink alatt is elhaladtak, az ebédlőnek ablakaiból kintevet, mindenféle észrevételekkel kísértük, melyek bő alkalmat szolgáltattak a nevetésre.

Egyszerre csak elkiáltja magát Elemér.

— Ni ni, a báróné! Edith, Amanda, néz-zetek csak ott jön a bolond báróné!

— Hol, hol? dugtuk ki fejünket az ablakon.

— Az a hórihorgas ott a világos rózsaszín öltözetben, — mutatá Elemér.

Felénk közeledett, még valami három-négy ház volt közte és köztünk. Valóban úgy volt

— Az Ötáregyesület rendes havi szent miséje vasárnap reggel 8 órakor fog megtartatni a szemináriumi templomban.

— A Dunántúli Közművelődési Egyesület folyó hó 8-án Budapesten az Ujvárosi háza nagytermében tartja közgyűlését. A közgyűlésre megírt titkári jelentés bennünket érdeklő részeit itt adjuk: Az egyesület fentartja a tárnoki kisdudóvot, amely a magyarosodás terén szép eredményeket ért el.

Gróf Széchenyi Viktor főispán már megindította a Fehérmegyei és Székesfehérvári Városi Közművelődési Egyesület szervezésének munkálatait s így a főkegyesület is a megvalósulás stádiumához közeledik. A Fehérmegyei Irodalmi és Közművelődési Egyesület pedig megindította a tárgyalásokat, hogy egyesületünkkel szorosabb kapcsolatba kerüljön. Székhelyét az egyesület Székesfehérvárra helyezte át és így legközelebb a vármegyében is tényleges szerepe lesz a vármegyei kultur egyesületnek.

Gyarapította a lefolyt évben a Dunántúli könyvtári hálózatát is az egyesület, amennyiben már 106 nép-vándor és gazdasági népkönyvtár fölött rendelkezik a DKE, amely t. indozidécig jelentékeny és sikeres eredményű tevékenységet fejtett ki a hazai irodalom terjesztése és az által a nép művelődésének emelésében. Az egyesület vagyonállománya 191.533 kor. 73 fill. és az 1909. évi költségelőirányzat 54855 kor. 43 fill. kulturális kiadást előirányoz.

De a DKE. hivatolt vezéreinek nemes törekvéseit és hazafias buzgalmat eredmény csak akkor kísérheti, ha az egész országnak társadalmi érdeklődéssel és hazafias segítyezéssel támogatja azt és erre e helyen is felkérjük mindazokat, kik a nemzeti kultúra eszméiért lelkesedni tudnak a fontos feladatokat teljesítő DKE. támogatására.

A tagsági díjak és adományok a Magyar Leszámitó s Pénzváltó Bankhoz (Budapest Dorottya-u. 6. sz.) küldendők.

— **Hymen.** Keresztes Ferenc, bpesti mérnök Keresztes Zsigmond helybeli kereskedő fia házasságra lépett Löwy Gyula kereskedő bájos leányával, Adállal. Tanuk voltak Szomer Mór és dr. Rózsa Mihály (Bpest.)

— **Eljegyzés.** Sidó Gergely, abai kántortanító május 30-án tartotta eljegyzését Szabó Melindával.

— A képviselő választók nevjegyzéke. A vármegye központi bizottsága f. hó 12-én d. e. 10 órakor ülést tart, a melyen a vármegye képviselő választó kerületeiben 1910 évre felveendő választók nevjegyzékét fogják megállapítani.

öltözve, mint a hogy unokatestvéreim mondták, hogy meleg nyári időben öltözködni szokott. Világos, halvány rózsaszínű ruhát viselt s kalapja és napernyője hasonló csipkével volt díszítve. Utána tipegett a három kövér mopszli.

— Ezt meg kell tréfálnunk, mondá Ákos, hamar a szekrényhez futott és az előtte való nap oda rejtett rákot a fiókjából kivette.

— Mit akarsz vele? kérdé Edith.

— Majd meglátjátok, felelt Ákos. Azzal hosszu zsiniget vett elő zsebjéből s a rákot vele közepén megkötötte.

A báróné már elhaladt volt ablakunk alatt, de egyik mopszlija épen akkor közeledett az ablakhoz, melyen kinézttünk.

Ákos hamar leeresztette a rákot a zsinegen, egyenest a mopszli fejére. Ez csunyaúl vonítani kezdett, mire Ákos a rákot gyorsan fölhozta. A báróné ijedten kibaálta: Pamina, Pamina!

Mi visszahuztuk fejünket, hogy meg ne lásson. Sajnálunk, hogy több tréfát nem üzhettünk vele, különösen a fiuk boszanzokdát, de remélték, hogy még lesz rá alkalom, bizonyosan többször föl s alá fog még ott sétálni.

Reményünkben nem is csalatkoztak. Néhány perc muiva ujra közeledni láttuk a báróné a másik oldalról.

— Most vigyázzatok, mondá Ákos.

Ezzel fogta a rákot s lassan leeresztette az ablakon, úgy, hogy mire a báróné odaért, az épen csipkés kalapját érintette.

Lábaival és ollóival jól belekapaszkodott

— **Tanítói jubileum.** Salamon Károly a helybeli református iskola tanítója szép és értékes működésének 30 éves jubileumát ülte meg nagy számú tisztelője és jóbarátja. A jubileumi ünnep bankett keretében folyt le a „Latzkovits-féle vendéglőben” tegnap este, a melyen mintegy 200-an vettek részt városunk társadalmából. Felköszöntökből ünnepelték a jubiláns tanítót: Páffy Károly ügyvéd, Bakó József országgy. képviselő, Lipcsey János árvászéki úlnök, Csomasz Dezső ref. lelkész, Simon Sándor tb. főkapitány, Vizi Gyula adótsz. stb. A lelkes és meleg ünneplésért szívből jövő köszönetet mondott a jubiláns tanító.

— **Áthelyezés.** Jeney István honvédelmi nagyt. Nagyváradra helyezte át a honvédelmi miniszter.

— **30 éves találkozó.** A tanulók emlékének felújítására találkozóra gyűltek ma össze a gimnázium tanulmányait ezeltől 30 éve végző iskolatársak. A találkozó lélekemelő ünnepségben folyt le, melynek vezetője a ciszterciák templomában végzett hálaadó Istentisztelet volt. A főúrnál Mészáros Amand, előszállási plebános, az iskolatársak kedves emlékü volt tanára mutatott be szent misét, míg a mellékoltároknál a volt pályatársak áldozópap tagjai miséztek.

A szent mise után az intézet dísztermében hódolatukat mutatták be a volt tanulóársak az intézet igazgatója, a volt tanárok és a rend előtt. Az üdvözlő beszédet Lauschmann Gyula dr. mondotta, mire Zalai igazgató és Mészáros plebános adott kifejezést a tanítványokat és tanárokat egybe kapcsoló érzelmeknek.

Majd a tanulóársak kivonultak a temetőbe, hol koszorút helyeztek Kellemen igazgatójuk s elhalt tanulóársuk sírjára. Döbben kedélyes bankett volt a Magyar királyban, a melynek különös kedvességét kölcsönözték, hogy a tanulóársak családjai is részt vettek rajta. A baráti egyesülés örömeit köszöntötték felköszöntőjükben: Lauschmann Gyula dr., Kacsikovits Lajos, Fürész József és Nánessy János.

A találkozóra eljöttek: Angyal Ferenc plebános (Polgárdi); Benkő Sándor állomásfőnök (Várpalota), dr. Berger Samu ügyvéd (Kaposvár), dr. Bock Bernát törvényszéki bíró (Lugos), Bogay Jenő árvászéki úlnök (Kaposvár) nejevel, Ecsedy Gyula plebános (Győrzámoly), Eürész József esperesplebános (Ráckeve), Coreczyk Zsigmond IV. kerületi előjáró (Budapest) nejevel és leányával, Hoffer Károly posta és távirada főtiszt (Budapest) leányával, Kacsikovits Lajos alispán (Kaposvár), Kosaras Sándor rendőrfogalmazó (Budapest) fiával, dr. Láng Ignác fogorvos (Budapest) nejevel, dr. Lausch-

mann Gyula vármegyei tisztifőorvos (Székesfehérvár) nejevel, fiaival és leányával, Nánessy János árvászéki úlnök (Székesfehérvár), dr. Rosenthal Sándor ügyvéd (Veszprém), Salamon Iván törvényszéki bíró (Széksárd), dr. Schmideg Zsigmond körorvos (Mérnye) nejevel és leányával, Stephaich Pál földbírtokos (Görögfalva), Szalay József közigazgatási kiadó (Székesfehérvár), Tóth Géza árvászéki úlnök (Székesfehérvár) nejevel és fiával, Weber Gyula járásbíró (Magyarláp), Világhy László posta és távirada ellenőr (Ujpest), dr. Viola Ignác körorvos (Gelse) nejevel és leányával.

— **Halálozás.** Öszinte részvétellel értesülünk, hogy özv. Purger Ferencné, szül. Kuthy Anna, Kuthy Márton prépotkanának testvére, dr. Kuthy József ny. főigazgató édesanyja, hosszas szenvedés után Kápolnásnyéken elhunyt. Temetése folyó hó 1-én kedden volt öszinte részvétel mellett.

— **Vargha Damján dr. az Akadémián.** Azt a széles alapokon álló s jelentős irodalmi munkásságot, a melyet Vargha Damján dr. a helybeli főgimnázium nagy tudomány tanára csendes elvonultságban kifejt, immár a magyar tudomány legelőkelőbb intézete, a Magyar Tudományos Akadémia is elismerésre méltatja. Vargha Damján dr. neve különben már nem először vonta magára az Akadémia figyelmét. Ezelőtt néhány évvel egyik pályamunkájával, a mely a kevésbé ismeretes középkori magyar irodalommal foglalkozott kiváló szaktudással, elnyerte az Akadémia egyik legnagyobbat, 2000 koronás díját. Azóta a neves tanár, bár szorosan keresztény irányú társadalmi és charitatív munkáját nekünk is sokszor volt alkalmunk méltányolni, szorosan irodalmi téren foglalkozott. Ezt a munkásságát honorálta most az Akadémia azzal, hogy egyik legújabb tanulmányát, „A Nagyszombati codex Tejes Bölcsességének forrása és értékelése” címmel I. osztályának keddi ülésén bemutatta. Az új utakon járó s minden részletben jelentős, széles tudományos alapokon nyugvó értekezést, a középkori magyar irodalom legelőkelőbb ismerője, Katona Lajos dr. egyetemi tanár olvasta fel a tudományos világ nagy érdeklődése mellett. A tanulmány váza a következő:

Eddig sz. Anzelm művei között keresték a Nagyszombati codex Tejes Bölcsességének forrását, mert a codex első sorban szent Anzelm nevét említi s így oda irányítja a figyelmet. Ez a forrásjelzés téves; nem Anzelm, hanem *Amandus Seuse Henric Amand XIV. századbeli Domonkos-rendű nagyhirű író művét fordítja e codex. „Elete”* nagyon hasonló szent Margitéhoz, a felolvasás több találkozó helyet felemlített. Seuse a legnagyobb német misticus író, akinek több munkája van; a „Horologium sapientiae” című műből fordít a nevezet codex.

a báróné szitkozódott és sopánkodott, a mopszlik vonítottak, a katonazene pedig Schubert „Ständchen”-jét játszotta hozzá.

Erre már nem tudtuk visszafojtani nevetésünket, mi által-magunkra vontuk a báróné figyelmét s gyanút keltettünk benne.

Dühösen fölpillantott hozzánk s öklével megfenyegetett.

Tyű! ez már nem volt tréfa dolog. Alapos gyanunk támadt, hogy be fog panaszolni szüleinknél.

Azért bármily kíváncsiak voltunk meglátni, mikép szabadul meg komikus helyzetéből, lefutottunk a kapu alá s min/hogy a kulcs hiányában a kapuját be nem zárhattuk, a kilincset egy zsineggel megkötöttük s azonkívül ahányan voltunk, neki támaszkodtunk az ajtónak.

Nemsokára rá éreztük, hogy valaki erősen nyomogatja a kilincset s a kulcslyukon át látunk, hogy csakugyan a báróné volt. De mi nem tágitottunk az ajtó mellől s így néhány percnyi erőlködés után dörögve ott hagyott bennünket.

Mig Lajos bácsiéknál voltunk, nem jött a báróné panasza.

Később eljött-e, nem tudom.

Sajnálom, ha a fiunknak bajuk lett volna miatta, mert Sasváron az volt az egyedüli igazán mulatságos napunk, melyen a bolond bárónét a rákkal úgy megréztük.

Torkos László.

Az eredetileg latin nyelven 1334-ben megszerkesztett munka két könyvré és 24 fejezetre oszlik, de a Nagyszombati codex csak az első könyvből fordít és pedig a II., III., IV. és a XV., XVI. fejezeteket. Ezen fejezeteket végig fordítja a XVI. fej. kivételével a többibe bele sem kezd. A külföldön nagy irodalma van Seuse Henriknek s műveinek; a különböző akadémiaik foglalkoztak vele. A „Horologium” legelső fordítása francia nyelven készült 1389-ben, az angolok 1483-ban, a németalföldiek is ekkor, az olaszok 1492-ben fordítják. Ekkor készült a magyar is, amelynek kodexünk ma is meglevő szövege csak másolata. Szólt a felolvasás a másolat bizonyító okairól, majd a fordítás jellegéről és értékéről. A fordítás pontos, hűségre törekszik, szereti a rokonértelmű szavakat. Magyar Domonkos szerzetes fordíthatta a szöveget, aki jobban értett a magyar nyelv kezeléséhez, mint a theologia és bölcsélet nagy kérdéseire. De nehéz is volt ez a nagy theologiai, bölcséleti, politikai és esztétikai tudással megírt művet lefordítani, melyet szent Bernát homilái és Kempis Tamás Krisztus követeése mellé állítanak értékre. A „Horologium” egyike a közepkor legolvasottabb könyveinek. Ezen fordításban van először szó irodalmunkban a természet szépségeiről: a virágnyelv is itt jelenik meg, amár fordításban és prózában. Kodexünk Mária siralmainak forrása is szaporodott ezen felfedezett forrással, mert a Nagyszombati codex ezen részében találjuk legszebben és leg hosszabban a kereszt alatt álló Szűzanya siralma. — A Horologiumról nincsen még az európai irodalomban kritikai kiadás, de a magyar Seuse fordításról sem tudott a külföld. Ezzel a tanulmánnyal veszt róla tudomást a magyar irodalom is és ezután a külföld is.

— **Tanítóink közgyűlése.** A székesfehérvári egyházmegyei róm. kath. iskolák tanítóinak egy-ülete június hó 21-én Székesfehérvárott, a belvárosi kath. kör Szent István termében tartja XXVI-ik évi rendes közgyűlését a következő tárgysorozattal: 1. A főszékesegyházban 9 órakor szent. mise. 2. 10 órakor a gyűlés kezdete. 3. Pápai himnus. 4. Megnyitóbeszéd. Tartja Megyeispüspök ur Ömeltósága. 5. A gyűlés megnyitása után a közp. bizottság üléséről felvett jegyzőkönyv közlése s ennek kapcsán a) a körök jegyzőkönyvei útján a közgyűlés elé terjesztendő indítványok tárgyalása, b) a kidolgozásra ajánlott nevelés-tanítási tételek feletti határozás. Előterjeszti: Papp János k. b. jegyző. 6. Jelentés az egyesület két rendbeli vagyonáról. 7. A népszövetségről. Tartja: Reichenbach Ferenc. 8. Bizottság jelentése a pályamunkákról. 9. Az alapszabályok értelmében előre bejelentett indítványok tárgyalása és tiszteletbeli tagok ajánlása. 10. Szózat.

— **A Fejérmegyei Orvosszövetség** május hó 29 én tartotta rendes évi közgyűlését a Kereskedelmi Csarnok helyiségében dr. Pataki Ármin elnökletével. D Pataki elnöki megnyitójában az általános orvosi etikáról szolt. Utánna dr. Friss Adolf terjesztette elő a lemult év litkari jelentését. Örvendetes tényként említi a titkári jelentés, hogy a Szövetség és Munkabiztosító Pénztár közötti megegyezés jött létre. A közszégi és körorvosok nyugdíjintézetének létesítése ügyében erős akciót fejtett ki a szövetség. Feliratot intézett az ügyben a miniszterhez, azonkívül a Budapestben megtartott anketon dr. Kardos orvos által képviseltette magát. A pénztári jelentést a közgyűlés elfogadta.

A közgyűlés után dr. Róth Alfréd budapesti orvos tartott felolvasást „A lues kutatások eredménye” címmel. A közgyűlést illetve a felolvasást a Magyar Király-szállóudában társasvacscora követte.

Vizsgákra alkalmas jutalomkönyvek, ugy a Szent István Társulat, mint egyéb kiadásokból óriási választékban kaphatók Klökner Péter udvari könyvkereskedőnél Székesfehérvárott.

— **A husárútitás rendje.** A hentes és más szászok üzletek ajtájjára a miniszteri rendelet értelmében pontosan ki kell függeszteni a husárútitás feltüntető táblát. A rendeletnek több hentes nem tett eleget, amiért aztán magukra vonták a rendőrség figyelmét. Egytől egyig megfelelő büntetésre ítélte őket a rendőrkapitány.

— **Cimbalomvígáza.** Propsz. Emilia cimbalom tanárnő f. hó 6-án d. u. fél 4 órakor tartja tanítványai vizsgáját a főgimnázium dísztermében. A változatos program 12 pontból áll.

— **Elzámolás.** A keresztény szocialisták mulatságán fellívezni szívesek voltak: Endi Károly 3 k., dr. Lakatos Frigyes, Hálnék Béla, Vanka György, Halvaksz Józsefné 2—2 k., Kern Jánosné, Kiss Kálmán, Endi István 1.20—1.20 k., Plentner Antal, N. N., Marton Ferenc, Riczinger Imréné, Janovits József 1—1 k., Langmár Ferenc, Marton Ferenc 80—80 f., Csizmás Elek, Stolzenberger István 60—60 f., Zsigmond István 50 f., Rozner Pálné 40 f., Köszegi Imréné, Gers Ferencné, Horváth István, Ring Lajos, Gadácsi Imréné, Töke József, Tujner István 20—20 f., N. N. 10 f. A szíves adományokért ez uton mond hálás köszönetet az Elnökség.

Varga Elemér okl. építész-mérnök műszaki irodáját **Vörösmarty-tér 10. sz. I. em.** helyezte át.

— **Kalandor alak.** A rendőrség csavargásban találta Hartmann Alajos drávacsányi illetőségű sütősegédét, ki testalkatra nézve Weisz Rikárd világbajnokokkal vetekedik. A rendőrkapitány csavargás miatt 6 napi elzárásra és illetőségi helyre való toloncolásra ítélte a sok huncutériát sejtető alakot, amibe 6 meg is nyugodott. Mikor azonban Zavaros rendőrkapitány közölte vele, hogy a város területéről kitiltotta, a hivatalos helyiségéből való távozást megtagadta, s elkészenében Zavaros rendőrkapitány felé támadt, úgy, hogy megkötözve kellett a zárkába leszállítani. Hartmann Alajos egyebekben jeles alak, ki Magyarország több városából, valamint a főváros területéről is ki van tiltva s úgy látszik, hogy Székesfehérvárot akart letelepedni, azért nem vált inyére a kitiltás.

Szenzáció! *Alatok preparálásai és kitömését olcsón elvállalja egy gyakorlott szakember helyben. Címe megtudható szerkesztőségünkben.*

— **Szükség a büntetés elől.** Bartalos József baracska napaszámot közcsend ellen elkövetett kihágás miatt elítélte a törvényszék. Mikor azonban elérkezett a büntetés letöltésének ideje, egyszerűen megugrott a büntetés elől. Elrendelték országos körözését.

— **Szomjas tolvajok.** Stóc Ádám pusztavámi lakos pincéjét ismeretlen tolvajok a folyó hó 1-ről 2-ára virradó éjjelen megdézsmálták. 60 liter kitűnő törköly pálinkát emeltek el a pincéből. Használó sorsra jutott Pintér Mihály is, akitől 60 liter zsirt loptak el a tolvajok. A tolvajokat elfogták s az igazságszolgáltatás elé állítják.

— **Martonvásári hír.** Frank József martonvásári lakosnak moharját, amely gondosan bezárt kamrában volt elrejtve, a múlt éjjel ellopták. A tolvajokat keresik.

Jégszokrányok, gyermekágyak, kocsik és vasbutorok valamint takaréktűzhelyek nagy választékban állandóan raktáron Márkus Simon Fia cégnél Jókai-utca 16.

— **Bűnügyi főtárgyalások.** A helybeli kir. törvényszéknel a jelen hónap folyamán a következő bűnügyi főtárgyalások folynak le: 2-án: Csavajda János súlyos testisértés büntette, Mézáros János és Sándor ugyanaz, Kiss Sándor felmenőn elkövetett könyű testisértés vétsége. 5-én: Sóska István magánlaksért. bünt. Karteleki József és 1 társa ugyanaz, Udovetz György és egy társa hatóság elleni erőszak bünt. 8-án: Sebestyén Mária lopás vétsége, Keszler János súlyos testisért. vétsége, Botos János gond. ok. súlyos testisértés büntette. 9-én: Özv. Kalauz Ferencné súlyos testisértés bünt. Matus József ugyanaz, Süveges Márton ugyanaz. 11-én: Nagy Istvánné és 3 társa magzatelhajtás bünt., Pilióti Ferenc lopás büntette. 12-én: Polák Jánosné gond. ok. emberölés, Zsebő András ugyanaz. Jászai Antal gond. ok. súlyos testisértés, Kondakor Mihály ugyanaz. 15-én: Raffel Mihályné gond. ok. s. testisért., ifj. és id. Ács Mihály gond. ok. emberölés. 16-án: Janky János gond. ok. s. testisért. véts. Szilasy Jánosné ugyanaz, Vara János súlyos testisért. bünt. 19-én: Ifj. Simon József lopás bünt., ifj. Bartá Lajos ugyanaz,

Marsal Lajos és 1 társa ugyanaz. 22-én: Tóth István s. testisért. bünt. Farkas Györgyné ugyanaz, Druhapolicsk József s. testisért. bünt. Martin-kovics József felmenőn elk. k. t. sért. 23-án Ritter József sikkasztás bünt.

— **Állatbetegségek.** Vál községben föllépett a sertéssorbánc, Nagylokon pedig a sertésvész. És pedig oly mértékben, hogy egy nap alatt 25 darab sertés elhullott bele. Igar községben eb-veszettség ütött ki.

— **A csavargó.** A mult szerdán egy gyanus külsejű csavargó állított be az adonyiszaboicsi álmomás vasuti vendéglőjébe. Néhány deci pálinkát kért s egyszerre felhajította az utolsó cseppig. Mivel azonban a pálinkát szokatlanul kevésnek találta, efeletti haragjában bicskát rántott, neki ment a vendéglősnek, akit 5 helyen súlyosabban megszurkált. Jelenleg az adonyi jársbírsági fogházban húsel.

20 fillér egy nagy doboz Fernoledt-féle világhírű cipőcém. Legjobb **denaturált spiritusz literje 56 fillér. Gumisarkok,** melyek a járást biztossá és kellemessé teszik, továbbá **cipőfűző különlegességek** stb., legolcsóbb árban kapható:

Langráf Gábor és Fia

gépszij- és bűrkereskedésében
Jókai-u. 8. — Telefon 100.

Póthirdetmény.

A „Váli Fogyasztási Szövetkezet” igazgatósága pótlólag közhírré teszi, hogy az 1908 üzletév elején volt a Szövetkezetnek 156 részvényese 446 drb. üzletrésszel. 1908 december 31-ig belépett 1 tag 1 üzletrésszel, — kilépett 4 tag 4 üzletrésszel, tehát 1908 december 31-én volt a Szövetkezetnek 153 tagja 443 drb. üzletrésszel.

Vál, 1909 május 29.

A Váli Fogyasztási Szövetkezet igazgatósága.

2463

ki 1909

Pályázati hirdetmény.

Fejérmegye váli járásában ujonnan rendszeresített

bicskei körállatorvosi

állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A körhöz Bicske, Máty, Csabdi, Bodmér, Etyek, Felcsut, Ujbarok és Szár községek tartoznak. A körállatorvos szék és lakhelye: Bicske község.

A körállatorvos évi javadalmazása készpénzfizetés 1200 korona, fuvarátalány 400 korona.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883 évi I. tc. és az 1888 évi VII. tc. 117. §-ban előirt képesítésüket és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám f. évi június hó 19-ik napjának déli 12 órájáig beadják — annál is inkább, mert a később érkezett kérvények figyelembe vételni nem fognak.

A választást f. évi június hó 23-án d. e. 10 órakor fogom Bicske község-házánál megtartani.

Vál, 1909 május 30-án.

Tarafás

főszolgabíró.

Nagyméltósága

Zichy János gróf

szőlészete elad

ugy nagyban, mint zárt palackokban saját főzésű valódi ó. törkölypálinkát 2-10 K, új törkölypálinkát 1-90 K, cognacot 5 K árban literenként, palackkal együtt.

Csomagolás önköltségen számitatik. — — — — Szállítás utánvétellel történik. Megrendelések

Uradalmi intézőség Tác

(Fejérm.) címre kéretnek.

Ujabb rendszerű kocsik!

HIRTLING PAL

KOCSIGYÁRTÓ

Üzlet: Tolnai-utca 16. **Székesfehérvár** Raktár: Simor-utca 35

Raktáron tartok minden fajtájú kész ruganyos kocsit, kész korbácat, kerekeket és a hozzá tartozó farészeket.

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom kocsifényező és nyerges műhelyemet.

A kocsigyártáshoz tartozó összes javításokat jutányosan s gyorsan eszközölöm.

ZILZER MANÓ

férfi-, fiu- és gyermekruha raktára

Székesfehérvár, Szőgyény-Marich-utca.

Állandóan nagy raktáron mindenféle

férfi-, fiu- és gyermekruhák

ugyszintén

papi öltönyök,

Ferenc József-kabát,

köpenyek (havelok)

bőr kabátok, utazó bundák,

raglán-felöltök, kabátok.